

JAN PIOTR PRUSZYŃSKI 1941-2008

Z wielkim żalem przyjęliśmy wiadomość, że po długiej i ciężkiej chorobie, dnia 11 kwietnia 2008 r. zmarł prof. zw. dr hab. nauk prawnych Jan Pruszyński.

Jan Pruszyński, herbu Rawicz, urodził się 12 maja 1941 r. w Warszawie, w zasłużonej dla Rzeczypospolitej rodzinie szlacheckiej. Jego lata dziecięce przypadły na trudne czasy wojny, zaś okres dorastania w powojennej Polsce nie był dla jego rodziny – i tym samym dla niego samego – łatwy.

Studia prawnicze na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego rozpoczął w 1960 r. i ukończył w 1965 r. Studiował także filologię i historię kultury krajów basenu Morza Śródziemnego, a w 1972 r. ukończył poddyplomowe studia informacji i dokumentacji naukowej. Stopień doktora nauk prawnych otrzymał w 1975 r., doktora habilitowanego w 1984 r., a tytuł profesora nauk prawnych w 1991 r. Przez niemal całą swą drogę zawodową był pracownikiem Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, gdzie pracował od 1967 r., zaś od 1996 r. na stanowisku profesora zwyczajnego.

Prof. Jan Pruszyński całe swe życie poświęcił nauce. Jest autorem wielu ważnych prac, w tym monumentalnej i zarazem najważniejszej w literaturze tematu książki *Dziedzictwo kultury Polski. Jego straty i ochrona prawna* (2001). Napisał także książki: *Dla dobra Rzeczypospolitej. Antologia polskiej myśli*

państwowej (1996), *Prawna ochrona zabytków w Republice Federalnej Niemiec* (1992), *Ochrona zabytków w Polsce. Geneza, organizacja, prawo* (1989), *Stopnie naukowe. Studium z prawa administracyjnego* (1983), *Prawna ochrona zabytków architektury w Polsce* (1977; praca nagrodzona przez Ministra Kultury i Sztuki) oraz niezliczoną liczbę artykułów naukowych publikowanych w krajowych i zagranicznych czasopiśmie naukowych, artykułów popularnonaukowych, recenzji, sprawozdań, tłumaczeń, opinii, ekspertyz i projektów aktów prawnych, a także wierszy.

Prowadził rozległe badania prawnicze i historyczne w Polsce i za granicą. Był stypendystą *Institut International de l'Administration Publique*, *The British Academy*, *Centre National des Recherches Scientifiques*, *Consiglio Nazionale dei Ricerchi*, *Deutscher Akademischer Austauschdienst*, *Israel Academy of Sciences and Arts* oraz *Österreichischer Akademie der Wissenschaften*. Znał biegle wiele języków: angielski, rosyjski, niemiecki i francuski, korzystał również często z włoskiego, hiszpańskiego i łaciny.

Wykładał na Wydziale Historii Uniwersytetu Warszawskiego, Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej, Wydziale Konserwatorskim Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie oraz w wielu uniwersytetach za granicą, m.in. w Bambergu, Birmingham, Edynburgu, Hawanie, Heidelbergu, Jerozolimie,

Louvain, Oxfordzie, Saarbrücken, Wiedniu, Wilnie. Wykładał także na Wydziale Prawa Wyższej Szkoły Handlu i Prawa w Warszawie, a przez ostatnie lata w Wyższej Szkole Informatyki, Zarządzania i Administracji w Warszawie.

Był członkiem Rady Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury i Sztuki, Rady Legislacyjnej przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Rady Naukowej Pracowni Konserwacji Zabytków, ekspertem delegacji RP na konferencjach dyplomatycznych. Uczestniczył w pracach komisji międzyrządowych do spraw rewindykacji dzieł sztuki. W 1986 r. został odznaczony srebrnym, a w 1996 r. złotym Krzyżem Zasługi.

Kolejne pokolenia prawników, ale także historyków sztuki, konserwatorów, muzeologów, podejmujących tematykę prawa

ochrony dziedzictwa kultury, uczyło i uczy się na jego dziełach. Niektórzy mieli też szczęście osobiście korzystać z niezastąpionej pomocy, rad i wsparcia Profesora.

Był przy tym osobą niezłomną, o żelaznych przekonaniach i zasadach. Łatwo było mu się narazić. Ale zawsze wybaczał i pomagał innym, kiedy tylko miał sposobność. Mało dziś już takich ludzi. Gdy przed kilkoma laty ciężko zachorował, niezwykle chęć życia wygrała. Profesor

mówił, że Pan Bóg podarował mu jeszcze kilka lat życia i czuje się on zobowiązany jak najlepiej je wykorzystać dla dobra innych. Gdy ponownie zachorował, do końca swych dni oddawał się pracy. Wszyscy mieli nadzieję, że tak jak poprzednio, i tym razem dany mu będzie jeszcze czas. Niestety, 14 grudnia 2007 r. Medal Zasłużony Kulturze „Gloria Artis” przyznany Profesorowi przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego odbierała jego żona – Agnieszka Pruszyńska.

Profesor był wtedy w szpitalu.

Jego odejście pozostawiło w żalu i smutku wspaniałą żonę i syna, a także przyjaciół, uczniów, współpracowników, wszystkich tych, którzy szczerze wierzyli, że jeszcze nieraz będą mogli liczyć na jego radę, pomoc, wsparcie, lekturę kolejnych prac. Nieodżałowana strata. Odszedł mistrz i nauczyciel. Zawsze pozostanie w naszej pamięci.

Kamil Zeidler

REMINISCENCE ABOUT JAN PIOTR PRUSZYŃSKI (1941-2008)

Jan Piotr Pruszyński, professor of legal studies, was born on 12 May 1941 in Warsaw where he spent the major part of his life. A graduate of the Faculty of Law at Warsaw University he also studied philology and the history of Mediterranean culture and completed postgraduate studies in scientific information and documentation. Throughout almost his entire professional life he remained an employee at the Institute of Legal Studies at the Polish Academy of Sciences in Warsaw.

Prof. Jan Pruszyński was the author of numerous scientific publications, including the monumental and foremost *Dziedzictwo kultury Polski. Jego straty i ochrona prawna* (Polish Cultural Heritage. Losses and Legal Protection), articles issued at home and abroad, expert opinions, and projects of legal acts.

Jan Pruszyński conducted extensive legal and historical studies in Poland and abroad. He received scholarships from Institut International de l'Administration Publique, The British Academy, Centre National des

Recherches Scientifiques, Consiglio Nazionale dei Ricerchi, Deutscher Akademischer Austauschdienst, The Israel Academy of Sciences and Arts and Österreichischer Akademie der Wissenschaften. The professor was fluent in English, Russian, German, French, Italian and Spanish and knew Latin.

Lecturer in the Department of History at Warsaw University, the Department of Architecture at Warsaw Polytechnic, the Department of Conservation at the Academy of Fine Arts in Warsaw, and the Department of Law at the Lazarski School of Commerce and Law in Warsaw, as well as at many foreign universities including Bamberg, Birmingham, Edinburgh, Havana, Heidelberg, Jerusalem, Louvain, Oxford, Saarbrücken, Vienna and Vilnius. Prof. Jan Pruszyński spent the last years of his life teaching at the Warsaw Academy of Computer Science, Management and Administration.

A member of the Council for the Protection of Historical Monuments of the Minister of

Culture and Arts, the Legislative Council of the Minister of Culture and the National Heritage, the Scientific Council of the Ateliers for the Conservation of Historical Monuments, and an expert for Polish delegations attending diplomatic conferences. A participant of work conducted by inter-governmental commissions for the revindication of works of art. In 1986 awarded the Silver Cross of Merit, and in 1996 – the Golden Cross of Merit. In 2007 Prof. Jan Pruszyński was presented the Medal for Merit to Culture „Gloria Artis” granted by the Minister of Culture and the National Heritage.

Successive generations of lawyers as well as historians of art, conservators and museum experts benefited from the knowledge, assistance counsel and support offered by Prof. Jan Pruszyński.

The indomitable Professor (who died on 11 April 2007) for long refused to succumb of illness and devoted himself to scientific work and activity pursued for the sake of others.